

VOIȘCE ȘI VEI PUTE

	Cap.	Dist.
Pe an	lei 128	— 152
Pe șes luni	64	— 76
Pe trei luni	32	— 36
Pe o lună	11	—

Unu esemplar 2 par.
 Pentru Paris pe trimestru fr. 20
 Pentru Austria..... flor. 10 v. a.

ROMANULU

Articolele trimise și nepublicate se vor arde. — Redactorul răspundeților Eugeniu Carada.

LUMINEZA-TE ȘI VEI FI

Abonamentele în Bucuresci Pasagiulu Român No. 1. — În districte la corespunzătorii diariului și prin postă. La Paris la D. Daras-Hallegrain, rue de l'ancienne Comedie, No. 5. A se adresa pentru administrațiune la d. T. Paleologu

ANUNCIURILE
 Linia de 30 litere..... 1 leu.
 Inserțiuni și reclame, linia..... 5 -

DEPEȘIE TELEGRAFICE.

(SERVICIULU PRIVATU ALU MONITORULUI.)

BERLIN, 4 Mai. — Czarul a sosit în 3 Mai la Moscova. Guvernulu Londrei nu va închide luni porțile Hydeparcului, însă va suprima prin forța armelor ori-ce desordine.

ROMA. — Jurnalul *Roma* publică decretul papal de la 3 Mai, prin care episcopul de la Zyrtmir se numește episcop provisoriu la Kamieniec; această numire s'a amânât în jurnalul oficial, Papa neavând altu mijlocu d'a o trimite la destinațiune, fiindu interzis, sub pedepse grave, episcopiloru fideli din Rusia d'a comunica cu Roma.

FLORENZA, 5 Mai. — Italia admisă la conferința din Londra, a numit pe Azeglio ambasadorul său din Londra a o reprezenta.

HAGA. — Bentlok, ministru Neerlandei la Londra este numit a reprezenta pe regele Olandei la conferințe.

BRUXELLES. — Belgia, invitată a asista la conferințe, se supoză că se va însărcina Vandevoyer, ministru belgianu din Londra a o reprezenta la acele conferințe.

Bucuresci 25 Priar.

7 Florar.

Amu reproducu erii, după *Monitoru*, uă nouă circulariă a d-lui Ministru din Jutra către dd. Prefecți de judecie. Acea circulariă arată că Ministrii au intrat în sfârșit în lucrare și ne dă dreptul a crede că peste două, trei luni, țera va începe a simți c'amū intrat pe calea dreptății ș'a moralității. Precumū amū dīsū adese, în această fōie, nu ceremū, nu putemū cere de la Ministri a îndrepta în câte-va luni, a curma abuzurile, ș'a vindeca suferințele ce d'atata lungu timpū bēntue țera, ce suntū, cumū dicea d. Walewski în circulari sea cătră tōte puterile, „numeroșe și nveterate;” avemū însă dreptul a le cere se de pe tōtă ziua semne de viață, se facă a se simți c'avemū în adevērū uă administrațiune, se facă astū-felū în câtū lumea se simțā că guvernulū voiesce cu dinadinsulū dreptate, și totū d'ușdatā se facă ca administrațiunea se fiā unū inițiator, pe calea cea nouă pe care amū intratū și pe care nu prē scimū încă cumū trebuie se mergemū ca se mergemū în adevērū.

Circulariā despre care vorbimū arată, între altele, amețirea în care ne aflāmū și causa naturale a acestei amețiri. Ea dice:

„Numai printr'ua activitate neintrepută ș'ua stăruință care se nu se desmiță nīc unū singurū momentū, putemū desmetici pe unū ș'asigura pe cei-

l-alți, ca astū-felū, cu toți împreună, se putemū nainta cu pași bărbătești, în viața cea nouă ce ni s'a deschis prin emanciparea poporului românū, atâtū în intru câtū și n'afară. Am dīsū a desmetici ș'a asigura, căci, intr'ua societate care, fiindū remasă prē inapoi, a fostū nevoită a face pași uriași ca se ș' pōtā lua loculū alături cu celelalte națiuni, este lucrū firescū ca, astādi, după atâtea reforme sēvērșite în așā scurțū timpū, se se afle mulți omeni uimiți și alții ingițiți; unii nedomiriți asupra dreptului și datorilorū ce decurgū pentru densi din nouile instituțiuni, erā alții neliniștiți, căci, necunoscēndū efectele acestorū instituțiuni, potū se le crēdā mai puçinū asicurate de câtū cele vechi.

„De la noi însă, d-le prefecțū, ca aginți ai puterii esecutive, care este chiamatā se pue în lucrare legile, atērnā ca se lāmurimū poporațiunile asupra spiritului novelorū leguiri, se le aretāmū intr'unū modū pipăitū cari suntū DREPTURILE și cari datoriele fiā-cărui mādularū alū societății; pentru ca astūfelū fiā-carē se scie pīnā unde pōte se ș' întindā acțiunea sea, cari suntū marginile pretențiunilorū sēle, și totū uadată ce pōte se se cerā de la densulū ca mādularū alū societății.”

Cea-a însă ce credemū mai insemnatū în circulariā d-lui Ministru din intru, este c'a gāsītū ș'a arātatū adeveratulū mijlocū prin care uă țera liberā se pōte administra. Eșți din regimulū despotismului noi amū plecatū pe calea libertății, păstrāndū însă piciorōngele cele vechi, ș'aci, și putemū dice că numai aci a fostū greșiala capitalā a ministrilorū trecuți. D. Ministru din intru a aretatū acumū care este pārghia cea mare, cea putericā prin care vomū resturna viciele ce ne bēntue; acea pārghia este Comuna.

„Cātū pentru mēsurile polițienesci ce s'arū simțā nevoiā a se lua în comunele unde sicuranța locuitorilorū este compromisā, v'aducū aminte, d-le prefecțū, că d-ni primari au dreptulū și datoria d'a le lua prin ordonanșie. Dacă pīnā astā-đi administrațiunea s'a aretatū slabā, neputincioșā d'a îndesultā nevoile administrațilorū, causa este că n'a sciutū sēu u'a voitū a-și căuta puterea acolo unde a pus'ō legea, adică în instituțiunile, în autoritățile comu-

nalī. Aretāndū primarilorū drepturile lorū, învețāndū cumū și în ce impregiurări se se eseroiteze și obligāndū'i la uă scrupuloșā și esaptā îndeplinire a datorilorū ce le pune legea; dāndū, intr'unū cuvēntū, VIAȚA INSTITUȚIUNII COMUNALE, vomū încredința pe toți, în curēndū, că instituțiunile cele noi n'au lipsitū țera de autoritate, ci din contra au datū acesteia din urmā uă basā mai putericā ș'au impresurat-ō de garanțiile trebuincioșe a înlătura capriciulū și arbitrarulū.”

Aci este bazea cea putericā a noiei societăți ș'aci bine-cuvēntāmū pe Ministrulū care a arātat-ō. Pīnā ce se va da viață comunei, nimicū nu se va îndrepta. Puterea centrale, fiā compusā de omeni cel mai probi, cel mai inteliginți, de omeni de geniū chiarū, nu va putea nīc uadată se administrēze bine d'a dreptulū, prin ea ēnsa-și și prin aginții iei direpți, prin Prefecți și supțū-Prefecți. Mergemū și mai departe și dīcemū că chiarū de s'ar gāsi ministrii cari se pōtā face cea-a ce nu este datū omului, totū n'amū voi acea bine-facere, căci ea ar fi a ne fiñe în nevrștācie, supțū epitropiā, în fașā chiarū, și uă societate în fașā este este espusā mai curēndū sēu mai tārđiū la uă peire sicurā. A cere de la Ministrii și de la aginții lorū direpți a administra, erū nu a se mārđini în a guverna, este a cere domnia despotismului. Legile apuțuale le rădicā administrațiunea ș'o dā comunei și consiliilorū judeciane. Comuna și judeciulū ș'alegū ēns-le pe administratori lorū și prin nrmare binele și reulū stā în mână lorū. Comuna și judeciulū simtū mai bine de câtū Ministrulū și de câtū Prefecțulū trebuințele lorū, nevoile lorū; făcēndū-și singuri trebile, le facū și mai bine, și mai curēndū, și mai efinū; și dacā le facū ceva mai reū la n'ceputū nu face nimicū; acelu reū se va îndrepta, căci reulū fi dōre d'a dreptulū și léculū este în mână lorū. Ancā uā datā darū, felicitāmū și încă bine-cuvēntāmū pe d. ministrulū din intru c'a pusū degetulū pe ranā, că ne-a arātatū că reulū ne-lū facemū ēnși-ne și că totū ēnși-ne trebuie se-lū vindicāmū și c'a pusū îndatorire Prefecțilorū și supțū-Prefecțilorū a fi numai inițiatori noștri, a ne arāta drepturile și datoriele noastre, a nu n'vāța

rorū folose însă erāu tōte pentru dīnsa. Cu tōte că lucrurile ce voii spune suntū destulū de departate, lumea e plīnā încă de omeni ce ș' vorū aminti nu fiā consticiatate d'a fi vēđutū uadiniōrā pe comitele de Saint-Epioay lingā imperiōsā sea amicā; elū era supusū, subjugatū, āncātātū îndatā ce ea demna a s'arāta. De vorbia, elū era gata a'i da respunsulū, sēu mai bine a repeț' ș'a sprijini cea-a ce dīsese ea ș'a face se se vēđā mai bine meritulū dīselorū iei; dacā din întâmplare ea se nfoca în vr'ua discuțiune, și că elū, negāndū-se la ce face, cūteza a o. contrađice, ea îndrepta atunci spre dīnsu uā privire līnā, suprīnșā, severā. Atunci elū își revenea îndatā în cunoscință, se îndrepta cumū putea, retracia totū ce dīsese, și tōtā lumea ridea. Betrāna d-nā de Ocelles mātūșiea d'nei Yolande des Songeres, ce nu prē iubia pe nepōta iei, redica din umere și dicea glumindū comitelui: Aide, frumosulū meū mielū negru étā te tunsū.

Trebuie a se sci ca acestū supra-nume de mielū negru, comitele de Saint-Epinay ilū merita îndouitū prin bliñdeșia sea cătrā tīnera femeie și prin culōrea oriñtāle a pelței sēle. D. de Saint-Epinay era

cumū se ne administrāmū ēnși-ne, erū nu a ne administra iei, ș'a ne fiñe astū-felū intr'ua nevrștācie fără sfirșitū, ca se ne pōtā sploata, ba încă și robi ori ce omū ce va avea setea d'a fi stepānulū nostru, alū averi nōstre, alū țerei nōstre.

Da, are dreptate d. ministru din intru a dice că sntemū amețiti. Acēstā dreptate i-ō dā pe tōtā ziua chiarū acea instituțiune mare, sacrā ce trebuie se fiā cea mai luminatā, adică presa. Și cu tōte că presa este, trebuie se fiā partea cea mai luminatā a națiunii, câte rātecri n'a vēđutū, câte ideie despoțice, provenite din tr'ua sclaviā lungā, n'amū vēđutū propagāndū-se în presa nōstrā, ca ideie liberele și mēntuitorie. Nu vorbimū de partea cea-a din presā care este plātītā a acusa, care cere de la ministri ca n'cāte-va luni se mpodobēscā țera cu păduri și s'adape cāmpiele Romāniei prin irigațiuni, cumū suntū adāpate cāmpiele Lombardiei; vorbimū însă de presa onorabilē, de presa cea sincerā și ntr'adevērū devotātā binelui publicū. Astū-felū ca se dāmū unū singurū esemplu ēca ce citimū în *Perseveranța* de Dumineca trecutā (23 aprile 1867).

„Cāci de gēba în Bucuresci, și noi și partisanii guvernului, vomū proclama tōte libertățile și tōte bunurile lumel, la țera cultivatorii au nevoe de uā a-utoritate care se stāruiascā a se esecuta angagiamentele sau contractele ce au între densi; și precumū Statulū nostru nu are industrie și nīc unū altū soiū de comerțū de căt agricultura, defostii clăcași și de arendași depinde darū prosperitatea culturei pāmēntului, și acea prosperitate nu pōte avea locū pīnā cāndū administrațiunea nu va pūși ca drepturile fiā-cārui se fiā respectate. Omeni practici darū în administrațiune, onești și cu minte, chiarū și dacā n'arū avea privilegiulū d'a fi cunoscuți în Bucuresci, sēu d'a scrie articule prin gazette, căci așa numai se potū tāmādu niște rele create în mare parte de funestulū obiceiū ce consistā în a umplea posturile cu indiviđi — cunoscuți unūi strimțū și pasionatū cercū ce înconjurā adese ori pe unii ministri — indiviđi necunoscuți însă locului unde se trimiță, și mai puçinū încă legilorū ce suntū destinați a le aplica.”

Așā darū, ēcā că una din foiele

cele mai liberele, cere ca Prefecții se administre, nu Primari. Ecā că ēnsa-și *Perseveranța* cere ca „administrațiunea se păzēscā ca drepturile fiā-cārui se fiā respectate, uitāndū 1, că legile cele noi nu dāu nīc uā putere administrațiunii și dāu mul'ā Primarilorū și consiliilorū judeciane; și alū 2-lea că pe câtū timpū puterea esecutivā va administra ea ēnsa-și, vomū fi în „mijloculū corupțiunii generale,” în caosulū acelu „compromisū de ideie, compromisū de persoane și mutuale concesii,” despre care vorbesce ea ēnsa-și puçinū mai susū în acela-și numerū, în acea-a și revistā.

Perseveranța nu se descēptā nīc chiarū atunci cāndū cere ca Ministru se numēscā funcționari onesti, capabili, practici, și cu tōte darurile, și cari se nu fiā cunoscuți aci, în Bucuresci, darū în judeciulū lorū. Darū cumū are se cunōscā ministrulū acele diamante locale, necunoscute și Proșei și partitelorū? Acēstā n'o spune *Perseveranța*, și nīc n'o pōte spune, căci nīc dēnsa nu cunōsce în tōte judeciile acele persoane, ce suntū negreșitū, darū cari nu potū fi cunoscutē de câtū în cerculū lorū celū retrasū. Așā darū, spre a putea avea funcționari astū-felū precumū îi doresce *Perseveranța*, și precumū îi dorimū toți, nu este altū mijlocū decâtū ca ei se fiā aleși în comuna lorū, în judeciulū lorū, și administrațiunea se se dea în mână comunei și n' mână consiliului judecianū, astū-felū precumū le-o dā legea, ș'astū-felū precumū ceru acumū d. ministru din intru se se dea. Așā, și numai așā se vorū esecuta contractele fără abusus; așā și numai așā interesele locale vorū fi conduse de indiviđi cunoscuți locului și necunoscuți Proșei și partitelorū; așā și numai așā vomū intru pe calea prosperității a libertății, a dreptății ș'a moralității.

Din afarā avemū ađi uā singurā scire, darū care este insemnatā. Diariulū din Paris le *Constitutionel* spune ca unū ce otărītū că regele Prusie și imperatorele Rusilorū vorū merge în curēndū la Paris spre a visita expozițiunea universale.

FOITIA ROMANULUI.

AMORULU ETERNELE (').

Dēcā nu vi s'a întēplatū vr'ua datā se observā cu atențiune unū bărbatū ș'ua femeie ce se iubiserā uadiniōrā și nu se mai iubeād, grābiți-vē d'a face acestū studiu la cea d'āntēiū ocasiune; căci este în adevērū fōrte instructive. Nu este spectaculū mai bine făcutū pentru a inspira gustulū înțelepciunii, și vē asicurū, dōmnā, că pentru a perde gustulū d'a iubi, este d'ajunsū a vedē acea-a ce amorulū lasā în fundulū animilorū ce a āmplotū. Dumneșle! depārtēzā de buzele nōstre acēstā cupā āncātātā. Drojdia ce conține este prē amarā. Acei ce au voitū a bēdin ea împreună, n'au pututū gusta cele mai adese ori de câtū uā îmbātare destulū de slabā: acēstā este deja uā aventurā destulū de neplăcutā; mai trebuie ore ca desgustulū se fiā încă la sfērșitū? — Aș' auzitū adesea dīcēndū-se că amanșil cel vechi se urēscū mai totū dēuna. Etā ce este anevoie de constatatū, căci el mai nīc uadată n'o mārțurescū; dacā unulū din doui dispāre din lumea asta, a-

celū ce va rămēna nu va lipsi din contra a suspinā adīncū. Uritū e l' tristețā ipocritā pe faciā și ușurarea cea mai deplinā în fundulū animei! Cu tōte aste ei se iubiserā uadiniōrā! Ș'acēstā li se pārea lucrulū celū mai ridicole din lume de cāndū nu se mai iubiā.

Amu se vē narezū astā-đi unū romanū din stēle, istoriā a două ființe ce s'au suțitū la ceriū jīnēndū-se de mână, suntū d'atunci aprōpe vre două-đeci de ani, și cārōru-a li se pārea că nu se coboriserā nīc uadată, — istoriā celorū două amanșil fericitū (acēstā e uā fericire de invidiatū și de temutū) cari au realizatū idealele animilorū fidele: dāñuirea, mai multū de câtū dāñuirea, eternitatea amorului. — Ei da! nu rideți, eternitatea!

Cāndū Saint-Epinay începu a iubi pe d-na des Songeres, acēstā personā enigmaticā fi era, de fōrte multū timpū deja, totū atātū de necesariā cătū și lumina dīlei, sēu cătū și aerulū ce respira. Din parte'i, ea nu se putea lipsi de dīnsu mai multū de câtū sōrele de umbrā celī facū arboril, și cari ilū facū mai dulce și mai plăcutū omenilorū. Intre dīnșil era uā relațiune de spiritū și de deprindere ale cā-

unū omū 'naltū d'ua frumuseșā bărbătescā și tare accentuatā, d'ua fōrte mare virtute a corpulū, ș'acēstā virtute ilū aruncase în tinerețā în aventurile cele mai nebune. La două-đeci și doui de ani, elū se făcuse soldatū după ce mai āntēiū māncase averea celī remāsese de la pārinți; la două-đeci și cincī de ani, elū moscenise pe unū unchiū alū sēu ce avea uā avere fōrte mare. Mulțime de cāmpil, de deluri și de păduri minunate! D'ace-a mielulū negru fusese cu cruție iubitū de tref sēu patru lupōice atātū de vesteite în fastele galanteriei moderne, încātū ele nu potū fi numite cu dīcēnșā. Este uā cestiune gravā d'a decide dacā curtisanele cele marī d'uadiniōrā au fostū mai frumose și mai plăcute decâtū fetele nōstre nebune de ađi, sēu dacā domniere lorū nu veni decâtū prin fantasia milionarilorū sēu scriitorilorū indecīnșil din acele timpuri departate. Ve rogū se ve uitāți d'aprōpe la lucrurile lumel āstei-a; veți vedea cāndouielā și neciñja este temelii lorū nestrāmūtātā. Voiū întrebūnșā bucurōsū unū termenū de atelierū pentru a spune că nu suntū decâtū *inșelatori de ochi* aci în lume.

De este adeveratū că genulū omenescū

(') Din *Revue des deux mondes* de la 1 Aprile.

Duminecă, 23 Aprilie 1867, M. S. Domnitorul a asistat la biserica St. George la oficiul divin ce s'a celebrat acolo în onoarea patronului orașului. Înălțimea Sea a fost înconjurată de casa sea civilă și militară.

În aceeași zi, M. S. a dat un prânz în onoarea d-ului Czapky, consul și agent diplomatic al Statelor Unite din America. La acest prânz au asistat secretarul acestei agenții, toți dd. ministri și alte notabilități.

Astăzi, luni, 24 Aprilie, pe la orele 7½ de dimineață, M. S. Domnitorul a plecat spre a vizita România-Mică. I. S. a fost însoțit de d. colonelul Krensky. D. Ștefan Golescu, ministru afacerilor străine, adastă la Golescu sosirea M. S. pe acolo, și va acompania pe I. S. în această excursiune.

D. Friedländer, consilier al curții, plăcă mâne trimis de M. S. Domnitorul cu diferite însărcinări către augusta familie a Înălțimei Săle la Dusseldorf și Bruxelles.

MARȘRUTUL MĂRIEI SELE DOMNITORULUI.

Luni, 24 Aprilie, la 6 ore de dimineață M. S. Domnitorul a plecat din Bucuresci. La 12 ore va fi la Golescu, unde va deajuna și la 3 ore după amiază va fi la Pitesci, unde la 7 ore va prânzi și va petrece noaptea.

Marti, 24. — La 6 ore de dimineață va pleca din Pitesci, la 10½ ore va deajuna la Curtea-de-Argeș, s'era va fi la Râmnicu-Vâlcea, unde va prânzi la 7 ore și va petrece noaptea.

Mercuri, 26. — La 6 ore va pleca din Râmnicu la Ocnele-Mari, unde va deajuna la 12 ore, apoi la mănăstirea Bistrița va prânzi la 7 ore și va petrece noaptea.

Joi, 27. — La 9 ore va ajunge la Horez, și de acolo va porni la Polovraci, unde va deajuna și s'era la 7 ore va sosi la Tergu-Jiuului, unde va prânzi și va petrece noaptea.

Vineri, 28. — La 6 ore va pleca din Tergu-Jiuului la Tismana, unde va deajuna la 10 ore, de aci pe la Bujorești va porni la Turnu-Severin, unde la 7 ore va prânzi și va rămâne noaptea.

Sâmbătă, 29. — La 6 ore va pleca din Severin, la 12 va deajuna la Calafat, s'era va merge la Craiova, unde va prânzi la 7 ore.

Duminecă, 30. — Va rămâne la Craiova.

Luni, 1 Mai. — La 6 ore va pleca la Caracal, unde va prânzi și va rămâne noaptea.

Marti, 2. — La 6 ore dimineață pleacă din Caracal, la 12 ore va sosi la Izlaz, unde va deajuna și de aci la Turnu-Măgurele, unde va prânzi la 7 ore și va rămâne noaptea.

Mercuri, 3. — La 6 ore pleacă din Turnu-Măgurele, prin Alexandria, unde va deajuna, apoi prin Călugăreni va sosi în Bucuresci.

Ministru de Interne, I. Bratianu.

Oservatorii Czarului în Polonia.

Despotul fără spion n'are nici un putere. — Mulțimea spionilor măturăresc gradul despotismului, — precum și decadența morale a țerei.

Stăruința cea mai mare a despotului muscălesc, era în tot de una, se aduce pe Polonia la un așa stare de umilință, — și nu cruța nici aurul nici decorațiunile, — spre a avea spion din însuși Poloni.

Nu putem dice că n'a reușit de loc, căci pretutindine oameni sunt și rămân omeni, dar spionii Poloni nu numai că nu ajungeau Czarului, dar și fidelitatea lor, era în tot de una și cu drept cuvânt, bănuita de dînsul.

Spre a avea însă spionii fideli, — mai cu seamă în timpurile de față, — Czarul, prin un nou ukaz a depărtat pe toți Polonii din acest serviciu înlocuindu-i cu Muscali, — cari tot după acest ukaz poartă titlul de *Oservatori*.

Unu ast-fel de *Oservatore* are dreptul de a intra — ziua se noaptea — în toate locurile publice sau locuințe particulare. — Cetățianul, proprietarul casei, este dator a-lu primi în ori ce moment, și a face tot ce cere. — Așa dar și toate unghiurile casei, toate mobilele sunt căutate, toate hârtiile citite. — Apartamentele femeilor chiar nu sunt respectate — fiă și, fiă noaptea — la cererea *Oservatorului*, femeia sau bărbatul este dator a se desbrăca, spre dovadă că pe supt haine n'are vîna hărtie ascunsă.

Nesupunerea cea mai neînsemnată este calificată de *revoluționism* și pedepsită cu Siberia, munca de forță, înrolarea în armată din Caucaș, sau mărta la spinzurătoare!

Adunările, de mai mult de doi omeni de cunoștință, sunt interzise nu numai în piețele publice, dar și în casele particulare. — În zilele de serbători însă pot a se aduna pînă la șese la un loc.

Cu toate aceste, mai cu seamă în zilele de serbători, proprietarii caselor se despart, se ascund, de frică ca un alu șeptele amic să nu vădă din întâmplare, căci toți sunt îndată oțuți în mânele *oservatorului*.

Numerul acestor *oservatori* este necunoscut, căci Polonia întregă toate drumurile, toate orașele și satele sunt pline de aceste ființe, ale căroru cheltuieli sunt prevăzute în bugetul numai alu regatului.

Spre dovadă că nimic nu este eretat din partea Czarului, se servescă unu întâmplare: Comitele Czapski din Litwania, este decretat la munca de forță, perpetuă, și condus în fundul călu mai departat al țerei muscălești. Comiteșul, împreună cu cinci

copii ai sei, ducându-se la Petersburg, a făcut tot ce era în putința unei neveste abandonate spre a dobândi libertatea sociului sei. Dar în van! Întorcându-se la Vilna, a căzut, în *melancholia neagră*, și într'au și, adunându în jurul fotoliului pe care ședea, unu mulțime de chărtie, și dete foc. Servitorii ai parvenitu a o scăpa, dar nu mai momentan, căci la a patra zi, cinci copii erau orfanii!

Comitele Baranow, guvernatorul Litvaniei, de și muscalu dar pătruns de această întâmplare înspăimântătoare, a înaintat singur unu petiție către Czarul, în favoarea orfanilor. Dar Czarul este preocupat cu organizarea *oservatorilor*!

(Gazeta Naradowa).

LIPSA DE BUCATE.

CULTURA CARTOFELORU

Unu lipsă de bună recoltă mai necurmată de la 1864 și pînă azi, a făcut ca atât comerțul nostru de exportare cât și alimentațiunea publică, se suferă foarte mult.

De mult nu se pronunțase în mănăstirea Românie vorba de fomete. Părinții noștri de abia își aduceau aminte de acele timpuri nenorocite cându populațiunea în lipsă de grene alimentare era redusă la trista necesitate d'arigni coje de copaci pentru a se hrăni, și d'a mesteca urzici ferte cu câtă mălaiu se mai găsea. Noi uitaserăm, după atâți ani de înbielșugare, aceste nevoi a le părinților noștri, și ne legănăm de dulce daru neprevedătoare ideii, că nu poame omul peri de fomete într'au țera atât de mănăstă și așa de pucinu poporată. Spre a ne descepta din nepăsarea noastră, și pentru a ne aduce aminte că omul trebuie se vegheze și se muncescă cât trăiesce, Providența ne a cercat a-măru de cătu-va timp. Ne a fost dat și nouă se vedem guvernul ingrijindu-se de lipsa de hrană a unei părți însemnată din populațiunea țerei; diariile strigăndu pe totă ziua: poporul pere de fomete; comitate de bine-facere organizându-se pentru a veni în ajutorul celor în lipsă; artiștii de animă dăndu concerte pentru ajutorul celor în lipsă; în fine Adunarea națională, discutând asupra mijloacelor de ajutor pentru cei cari nu avea pânea de toate zilele și votând credite guvernului pentru aceste ajutoare.

Pentru a se întâmpina tristele rezultate ale lipsei, a fost silitu guvernul se alerge la estremele mijloace de a popri exportatiunea și a închide fabricile de rachiu.

Tote aceste mesuri, cât ar fi de bune nu voru putea nici chiar se neutralizeze efectele lipsei de bucate, și n'au de loc energia d'a face că lipsa se nu mai fiă simplă. Cu toate aceste

tote mesurile luate, toate preocupatiunile, voru servi celu pucinu a ne demunstra, a ne face se înțelegem cătu este de importantă această chestiune a alimentațiunii publice, și cătu de mult trebuie prin urmare se preocupe ea pe toate corpurile Statului și pe toți omenii de animă și de știință. Aceasta se ne fiă unu lecțiune puterică, nouă Românilor, cari, nu știu din ce nenorocire, am contractat tristul obicei alu nepăsării chiar în fața celor mai teribile probleme de economie publică.

Nu este locul aci se intrăm în amănunte asupra acestei chestiuni atât de complexă și importante; credem însă că e bine se amintim că lipsa d'hrană a ocașional, ori unde s'a simțit cu ocașie intensitate, cele mai teribile s'guduri politice și economice; că mai toate revoluțiunile sociale și politice au fost precedate de lipsa de bucate. Aceasta nu poame suprinde pe ori ce omu cugetător. În adevăr cum s'ar putea se stea linișcit unu popor redus a nu mai avea nici bucată de pânea necesară pentru a și întreține viața? Cum se mai poame pretinde pacea de la nise omeni cari ajung se se stingă pe picior? Cercatu-amu vre unu dintre noi unu asemene stare de suferință fizică și morale pentru ce se putem condamna faptele poporului? Nu, și pentru aceia câtă se fim îngăduitori și se nu ne grăbim a condamna pe acei nenorociti fraji ai noștri cari în desperarea lor ajung la ecese. Amu auzit pe unu omeni cu înveștătoră condamnându pe unu din țerani cari au venit se petiționeze ca se fiă îngăduiți pentru plata impozitelor și a pământului; dar ce pot face sermanii omeni dacă n'au cu ce se plătescă? Trebuie îngăduiți, și îngăduiți ca bună-voință și omenie, căci nu se poame altu-fel. Asemenea s'au petrecut lucrurile și în alte țeri, în Anglia de exemplu pe care voim s'o imitam. După cumu știu toți, Irlanda, acea nenorocită; insulă suroră după cumu o numesc Englezii, a fost bintuită de lipsă teribilă în anul 1846, și urmarea a fost unu fomete care a făcut se peră peste unu milionu de locuitori, acolo unde sporirea populațiunii pe totu anul făcuse pe guvernul britanic se se gândescă. Atunci guvernul englez a făcut sacrificiile neașteptate pentru ce se ajute poporul irlandez; a luat în contul se peste 500,000 de lucrători și i-a pus se lucreze în ateliere naționale lucru care lua costat 250 de milioane de franci, adică 675 de milioane de lei. Și în anul 1847 cându fometea era în culme nu s'a plătit a nici arenda, nici impozitul, nici interesul datoriei ipotecare. Se facu asemenea sacrificii, pentru că nu este puțință d'a se face altu-fel.

Voim se admitem că noi n'am putea ajunge nici udată în starea Irlandiei; însă nu este ocașie mai bine se luăm mesuri pentru a preîntîmpina reul, pre câtă această stă în putința noastră de omeni?

Din acestu punct de vedere ne-am propus a atrage atențiunea publică în genere și a cultivatorilor în particular, asupra unei culturi care poame plina la ocașie grad se neutralizeze efectele lipsei de bucate; și această este cultura cartofilor. Nu ne vom ocupa aici de cultura acestor plante, căci este cunoscută mai în totă țera, și apoi, cându va fi de nevoie, vomu de unu anume articolu asupra acestei culturi. Acea-a ce voim este ca se arităm unu această plantă bine-cuvîntată poame înlocui grănele alimentare, și totu de udată a preveni pe guvern și cultivatori, ca, avându în vedere că primăvera a început, se se grăbescă guvernul a îndemna prin circuli cultura cartofilor, și cultivatorii se se aprovizioneze cu cartofele trebuitoare pentru semență.

Cartofele cându s'au adus înteu din Peru de către Spanioli, pe la jumătatea seculu alu șese-spre-șapte, s'au cultivat mai mult pentru curiozitate. Mai târziu s'au introdus în Anglia de către Walter Raleigh. În Irlanda s'au cultivat pe unu întindere mai mare, și de acolo se răspândit în totă Europa. Pînă la începutu seculu alu nou-spre-șapte, cartofele se cultivau pe pucinu și se întrebuințau și mai puțin pentru alimentare. De atunci însă, s'au răspândit în totă Anglia, Franca, Germania și cele-lalte Statu ale Europei; și estă-și nu numai că se cultivă în toate părțile, dar înlocuesc grănele în multe Statu ale Europei, și mai cu deosebire în Irlanda, Franca de Nord, Germania. În Transilvania se consumă foarte multe cartofe. La noi cultura acestei plante folositoare nu este încă întinsă. În anul 1864 d' abia s'a produs în totă țera 9,247,943 de ocale, dintre cari 8,356,301 ocale în judeciile de peste Milcov și 891,642 ocale în judeciile de dincof. Cultura este daru mai întinsă în Moldova, însă din nenorocire cea mai mare parte din cartofile produse se întrebuințază pentru fabricatiunea rachiuului și nu pentru hrana locuitorilor. Este foarte sigur că dacă s'ar fi poprită fabricatiunea rachiuului de cartofe, populațiunea din Moldova n'ar fi suferit și n'ar suferi atât de mult de lipsă. Călitățile cartofilor sunt foarte prețioase. Mai înteu că se fac și în pământurile cele mai serace, în destul ca se fiă bine mănunțite. În vreme de seacă, cându se se face grău și porumb, cartofe se facu, și dovadă este anul acesta cându porumbu nu s'a fă-

oastă mistificare este cea mai sigură și cea mai glumă dintre toate?

D. de Saint-Epinay era departe d'a s'arita cu totă lumea d'au curteziă atât de egale și de mare ca d-na Yolande. Și această perfectă supunere era pentru această cu atât mai de însemnat. După cătu se vede elu aflase în d. des Songeres totu ce putea dori; ea făcuse se luacișcă în ochiul lui unu colțu alu acelu ceru ideal pe care-lu căutam toți, chiar fără șcirea noastră.

Cine-va culegându a-lu întreba într'au și dacă o găsea în adevăr frumousă elu response: — Nu potu fiaci judecator. Cunoscu pre bine defectele frumuseii ei; însă nu dorescu de loc ca ea se sibă a-șea-a ce lipsește, căci nu știu cu ce m'ășu folosi din această.

Fericită persoană care chiar prin imperfecțiunile ei se făcea mai adorabile în ochiul unu amic atât de mulțamitor era în realitate d'au înfăcișșarea mai mult rară de cătu frumousă; portul ei celu înalt era din acelea ce nu se vedu și cari curându nu se voru mai vedea de loc. Și pentru ce ocașie femeie, de cătu trăsese a neșce omeni ca noi, se se mai ingrijescă

a avea unu mesu de ței? Acea a ce se nsemna mai înteu în d-na de Songeres, era unu știință istică a vestmăntelor și a ornamentelor ce ședea mai bine și ședea bine numai ei.

Toaletele ei erau d'au cumpetate acărui secretu, de sigur că nu-lu putea afla d'au dat și trebuia se o coste multe nopți de cugetare și multe visuri. Ea punea unu esagerare pasionată a fi simplă, valur de stofă fără ornamente, lungi îndouitori ce aru fi doborât pe rivalele ei parea a nu da de at multă grație și libertate mișcărilor ei. Gestul ei eșia din aceste draperii în cadință, nimeni nu-lar fi pututu dori mai maiestosu, mai măsurat, mai secu și mai armonios totu d'au dat. Măna ei, cu lăte că era camu slabă, totuș era înălțătoare; însă gestul ei comenda pre multu, comenda totu deuna.

Mersul d-nei des Songeres era foarte pompos de multu ce se șitea a-lu susținea cu mărire. Vedendu pe tinera femeie înaintându prin aleele parculu de Ocelles, ori cine își amintea că era femeia unu înaltu funcționar ce administrase uadinoră a-șea localitate. Betranul satrapu, sociulu sei, trăia atunci în Italia, înfirmu și dis-

graciatu, într'au singurătate selbatică; însu ori cine ar fi pututu crede că acea-a cu care își împărșise gloria lu credea încă în postul lui înaltu, și se dicea despre purtările ei grandioase. Acea e regalitatea de provincie. Era unu amăgire; căci cea mai mică ingăneră nu era în anima d-nei Yolande, era însă unu mare, unu foarte mare orgoliu și o înfricoșată putere de voință. Unu omu de spiritu trecendu într'au și pe la Ocelles o judecase mai bine decât toți înemicii ei. După ce o privi cătu-va timp, elu dicese: Această femeie își comendăză mai cu seamă ei însu.

Pentru a aprea înfeșșul celu finu alu acestu cuvântu, era d'ajunsu a privi cu luare aminte pe d-na Yolande. Ea era în adevăr fiia frumuseii țere unde născuse, unde ceriul varsă nesce lucruri nemiloșe ce facu frunțile palide, amețescu privirea și ampu sufletul de ardore și de urit. Ea părășise Martinica la vârstă de șese-spre șapte ani pentru a urma în Franca pe bărbatul se satrapulu, căruia insula Martinica fusese antea satrapia. Pelușia ei era ca a creșilor, — ivoriu aurit de sôre; perul ei era desu și neted, foarte negru, și unu reflectu albastru; ea

ave trăsăturile mai mult mândre decât regulate ale rasei se, nesce ochi lungi, ardători, adese tristi, nesce dinți foarte albi, buze uscate și d'unu roșu întunecat. — Cu atâte semne aparinate de pasiune, d-na des Songeres fusese totu-deuna d'au înțelepciune extraordinară.

Era lesne de ghicitu că la dinsa virtutea nu era afacere de timiditate, de rutină se de convențiune, ci de principiu, și că n'astă virtute era unu oțărare luată cu putere, și susținută cu energie. Nimeni nu șiea la ce se atribue cauza acestei virtute. Sufletele cele bune o căutau într'au mare pietate ascunsă, cei rei diceau că e de orgoliu virtuosă. Partea cea mai numeroasă nu voia se vedă în această virtute de mirat și perfectă decât unu lucru neobișnuit și nimic mai mult.

În adevăr totu este ciudat și misterios în creole; ele au în persoana lor nesce spresuni d'au adincime ce nu se găsește în femeile din nici unu țera din lume. Frumuseșia lor, colorată cu căldură se arită ochilor noștri ca unu încântare și ca unu problemă; s'ar putea dice c'unu velu luminos le acopere, și se șie că supt acele in-

douiture înflăcărare se agită cu nesce mișcări d'au zăbavă și d'au monotonă înșelătoare unu sufletu nesățios de furtune. Astu-fel era d-na des Songeres totu deuna linișcită și leneșă; însă sufletu voci se le o trada neconștitu. Fie care sonet alu acestui voce grosă și resonantă era unu desmintire dată linișci studiate a feciei se. Tocmai unu din cei mai mari farmeci ai sei era chipul cumu cânta; ea era mare musicantă, pasionată în musică ca și n'ori ce lucru, și ascundendu astă pasiune ca și cele-lalte. Ea cânta totu deuna pucinu mai jos de tonu și această da melodioru creole, voluptuoșe și triste ce iubia, unu caracteru mai straniu și mai atingător. Cunoscătorii ascultați atunci, scuturau din capu c'unu aeru nemulțamit și mormăiau dicendu că cânta falsu. Această apreciere, prea clasică și pedantă se a talentulu musical a d-nei des Longeres nu era de loc și d-lui de Saint-Epinay; ocașie mai este nevoie a se spune această?

Paul Perrelet
(Va urma.)

cută mai de loc, și cartofe s'au produsă îndestule. Producerea acestei plante este considerabilă; ea dă pe un pogon bine cultivat peste 360 de baniți; și ca hrană un pogon de cartofe prețuesce cât trei pogone de grâu. Ca substanță alimentară este din cele mai bune, și dovada despre acesta este că cartofile se pun pe mesele regiilor cași pe ale celor mai nevoiași oameni. Ori cum se vor consuma cartofele, ferte, cöpte în spuză se în coporă, prăjite, făcute pâne, sunt bune, hrănitoare și lesne de mistuit. Multime de lume din Europa se hrănesce astăzi cu cartofe. Inșă din punctul de vedere care ne ocupă, calitatea cea mai prețioasă a cartofelor este că se poate face pâne dintr'insele, și amestecându-le cu făină se cu malaiu, se chiar întrebunțându-le singure. În Transilvania se găsește pâne de cartofe prin toate părțile, și această pâne este gustosă și senatăsă. Töte aceste calități ale cartofelor au făcut se să căutate în totă Europa.

În timp de lipsă de grâne nici uă plântă nu le pöte înlocui mai cu folos de câtă cartofele; și nu este îndouială că dacă la noi ar fi fost mai întinsă cultura acestei plante, nu am fi suferit cătuși de puțin de lipsă. Dacă Irlandesii n'au murit toți de fôme în 1847, este numai pentru că cultivau cartofe, și negreșit că dacă în anul 1846 cartofele ar fi produsă ca în alți ani, fόμεea nu bântuia peste un milion de ömeni.

Nici uădată nu este prudentă în alimentarea unui popor se să basată pe uă singură plântă, precum este la noi porumbul. Trebuie se să două, trei și mai multe plante alimentare, și alese astu-felu, ca decă nu se face una se se facă cea-l-altă. La noi dacă s'ar întinde cultura cartofelor, am ajunge a fi feriți de aceste lipsuri cari ne amenință de căți-va ani. Pentru această credem că ar fi bine se se ie töte măsurile pentru ca în această prima vară, de va mai fi timp, țeranii se puie cătu se va putea mai multe cartofe, prin grădini și la câmp. Intervenirea morale a guvernului și a agricultorilor auși, sunt mișloce din acele mai eficace, după noi. Consiliurile judecane mai cu semă pot face mult în ecăstă împrejurare.

Cestiunea ni se pare importantă și de cea-a supunem ideiele nostre apreciări publicului. Se nu ne adormim în speranță că anul acesta are se să mănosu; căci, ferescă Dumneșu, se pöte întâmpla se nu reușescă grânele și mai ales porumbul, și atunci putem dice, fără esagerațiune că perim de fôme la tömna viitoare, căci nu s'a făcut porumb îndestul de vre trei ani.

Se luăm dar bine aminte de timpuriu; se punem cătu se va putea mai multe pogone cu cartofe, ca se nu ne căimă când va fi pre tărđiu.

P. Sebeșianu.

Correspondință particulară a ROMANULUI.

(Italia) Bologna 18/30 Aprilie 1867.

Căte uă dată marea dorință ar putea a ne înșela, simțim însă că soluțiunea politică a cestiunii romane se apropie cu repeziune de finit. Din cauza complicărilor europiane, pare imposibilă că Italia se nu profite de uă asemenea ocaziune spre a completa unitatea sa, ruinându pentru totă deuna puterea timpurală a Papilor și încoronându grandiosul edificiu al noiei redențiunii, liberându istorica sea capitale, care va deveni din nou maiestösă prin splendörea libertății și a civilizațiunii moderne. De sigur că guvernul italian va observa cu scrupulositate promisiunile se, nu va putea însă împiedica pe Romanii d'a nu profita de circumstanțe oportune spre a se libera și ei, și a face parte din marea familie italiană. După convențiunea din 15 Sept. 1864, cu care

Italia stipulă eșirea Francesilor din Roma, și se obliga a nu usa de violența spre a ruina papalitatea timpurală, a dată uă nouă înlesnire soluțiunii cestiunii romane, făcându pe însuși Romanii responsabili de a conduce la îndeplinire propria lor redențiune, pentru care guvernul italian pöte și trebuie a da totă ajutorul morale posibil, fără a se abate din nici una din obligațiunile stipulate de elu. De uă camdată nu e nici îndouială că generosul popor alu Romei va sci a fränge lanțurile ce-lu tinu legatu, și a zdrobi armele acelei misere și închiriate adunături de străini, cari cred că potă dobândi meritul imortale, numindu-se custodii cadaverului morale. — Va fi însă cu puțință că poporul roman n'armat se să destul pentru a învinge 25,000 de soldați, cari stău împrejurul slabului și mai de totă putredului tron papale, sperându d'a putea sustine încă în picioare ruinele? Acei-a cari au puțină încredere în intusiasmul și în vigörea revoluționară a unui popor, se potă îndoui. Dar cineși reamintesc cele cinci gloriose zile ale Milanului, și miile de alte fapte admirate, mai din töte patrioticele și animösele orășe italiene, cine simte de ce eroism e capabile un popor în momente solemne și dificile, nu se îndouesce de loc că Romanii vor sci a se arta demni de strămoșii lor. Afară de acesta, ajutorul morale alu două-deci și cinci milioane de Italiani cari doresc din animă momentul d'a vedea liberă capitala lor și completă unitatea patriei lor, nu trebuie öre a se calcula de loc? Nu e în militia pontificale vre căte-va mii de Italiani, cari vor putea întörce armele contra scelerăților străini, cându il vor vedea în luptă cu frații lor spre a-l apăsa și ucide. Uă suflare de viață revoluționară va veni și va produce mari și curioșe metamorfoșe, cari vor fi de puțină fală papalității timpurală. Dar chiar cându Romanii vor întâmpina resistință în generösă operă a unirei naționale, revoluțiunea totă va triumfa pentru că papalitatea e condamnată de civilizațiunea timpurilor, și de unitatea Italiei, aperi pentru eternitate. — Nu voesc a da nici uă însemnătate viuetelor despre pregătirile ce se fac de centrul insurecțiunii în Roma, și afară de mulțimea emigraților, spre a prepara și implini uă sigură și eficace mântuire. Se scie cătu de lesne se esageresă în asemenea materii; dar acele-ași esagerațiuni descoperu tendințele și presentimentul țerei, cari prin intuițiune simte a se apropia solemnele și supremele momente alu libertății Romei. Cându un sentiment ö atăt de generale în popor, este probă căși trage originea din raționamente bine întemeiate; și ele sunt mai mult de câtă evidente, dacă vom observa cătu necesitate are Italia d'a se linisci cu totul în fine și d'a implanta definitivamente capitala sea în Roma. — Ultimele notiții ne spun că comitatele liberale facu totă ce le stă prin puțință spre a mări numărul proseliților lor, și a putea fi în stare a opera uă acțiune semetă și eficace. Proclamațiunile și ecitările se succedă mai în töte zilele. Totu acelu comitat național, desemnatu suptu epitetu de „Ad documentatore“ s'a pus de la unu timp în cuapeo activitate necesită. În una din ultimele se proclamățiunii afșată în publicu, invită pe cetățiani a prepara cu energiă câmpul pentru uă splendidă acțiune. — Nimeni nu se mai îndouesce că Garibaldi are deja un proiect spre a tenta liberarea Romei. Aproposito, sunt pacine zile de cându ilustrul generale se întörse la Crotona. În deșertu me voi lucra a vedea descri intusiasmul populațiunii, miscarea ceși dete spre a vedea încă uă dată pe oroul poporaru. La sosirea sea, generariul se dusese a inaugura „darea la semnu.“ Numerata mulțime ce-lu înconjura nu luceta d'alu

aclama. Studinții purtau p pălărie următörea inscripțiune: „La Roma,“ generariul apropiindu-se de ferestră, poporul esclama c'unu stigătu unanimit: „Generale du-ne la Roma!“ Garibaldi respunde: „Voiți a merge la Roma? Daru sciți voi drumul?“ Poporul repetă: „Acela alu armelor.“ Garibaldi continuă dicendu că poporul italian este bolnav, și că böla sea este la animă, cându anima e senatăsă, totu corpul e bine. Poporul intrerups: „Sunteți medicu!“ Da, dise Garibaldi daru totu reul provine din papalitate. Atunci unu strigătu freneticu se auși: „Josu papalitatea, jos!“ Garibaldi urmă, dicendu că spre a deveni papalitatea nepuntinciosă, trebuie a dărma superstițiunile în cari se afșă fundatu poporul nostru. După uă mică reflecțiune, continuă: „Vö voi cita uä vorbă a ilustrul Guerrazzi: Trebuie a călea cu călecele picioareloru acestu mușuroiu de gunoi și de sânge ce se numesce papalitate. Acăsta este catecismul ce trebuie se sciți toți. Italianii vor fi îndată la Roma, dacă vor voi; daru trebuie a voi, a voi cu stăruință. Poporul pöte cea-a ce voesc și de astă dată trebuie se mergem spre a nu ne mai întörce. Pentru cea-a recomandă junimei practica armelor.“ După acăsta, adresându-se către studinții dise: „Voi tineri studinți. fi inteliginți, trebuie se vö faceți apostolii principiilor adeverului; trebuie se instruiți poporul, pentru că fără asta nu vom putea merge la Roma.“ — Studinții și poporul ilu conduseră la ambarcaderă în continue și freneticu strigări; de la ambarcaderă Garibaldi se îndreptă spre Fiorano. Pornindu, elu mulțimi poporului și studinților de afectuosa lor îmbrăcișare.

J. C.

Circulara domnului ministru de interne, către toți d-nii prefecti de judecie.

Domnule Prefect,

Uă țără ca e nöstră, exclusivă agricolă și care chiar în ecăstă producțiune se mărginesce cu cultura la förte puine specie, se înșele că, în schimbul ce face cu străinătatea spre a-și îndestula cele-lalte trebuințe ale vieții, nu pöte a-i oferi de câtă prisosul acelor producite agricole. În facia dară a producțiunii neindestalătore a acestor din urmă trei ani, am fostu puși în neputință, în mare parte, d'a mai putea plăti obiectete de importațiune cu prisosul produceri hă-cărul anu, și am fostu nevoiți a recurge la miccele economii ale aniloru precedenti, ba chiar a escompta producțiunea aniloru viitori.

Ecă, d-le prefectu, cauza strimtorării în care ne aflăm. Și de și nu putem dice că ecăstă strimtorare este nepomenită la noi, de sigur însă, e este multu mai simțită de câtă alte dăți, căci societatea fiindu mai desvoltată, firesce trebuințele ei sunt mai mari și mai imperioșe astăzi. Trebuie deci s'acoperim dificiltă, se uimplem golul ce au lăsatu anii trecuți, dacă vom se eșim dintr'uă pozițiune care, de s'arü prolongi, miseria s'arü întinde și chiar s'arü perpetua în România, și astu-felu s'arü putea popri națiunea în avântul seü spre progres și mărire.

Domnule prefectu. uă societate ca și unu individ, cându din întâmplare seü din uă greșelă a sea a datu înderätu, nu pöte redobândi ce a perdut de câtă numai îndouindu-se barbăția, făcendu uä opintă mai presus de puterile sele obicinuite, pentru ca în urmă se-și ie erăși pasul seü natural. Astu-felu trebuie se facem noi astăzi. Astu-felu trebuie se facă mai cu osebie muncitorii de pământ. Acum, cându lucrările câmpulu s'au deschis, ei trebuie se să fără pregetu, căci ei mai mult de câtă ori cine au mistuit töta mica lor agoniselă din trecut, și mulți au fostu chiar nevoiți, ca se-și potă hrăni familiile, a-și viade din munca lor

pe anii viitori. În asemenea pozițiune, dacă activitatea lor s'arü mărgini la măsura aniloru trecuți, le mulți abea le-arü rămânea förte puținu timp, afară d'acel ce sunt legați a-lu da pentru lucrări la proprietari și arendași. Fără uä mai mare activitate, ei s'arü găsi dară la tömna totu în condițiunile din anul trecut, cu alte cuvinte, miseria lor s'arü perpetua. Acăstă activitate din parte-le este dară neaperată, este cu atăt mai neaperată, căci legămintele ce muncitorii au cu proprietarii și arendașii trebuiesc executate strictu și la timp, așa în câtă cel ce au contractat se nu suferă neajunsuri și străgăni. Se priveghiați dară, d-le prefectu, asemenea esecutării, s'aduceți aminte că Corpurile legiuitore au garantat în mai multe ocaziuni esecutiunea tocmelei lor agricole, și că agenții direcți nemidlociți, cari sunt chiamați de legea tocmeilor agricole, ca se esecute asemenea tocmei, sunt domni primari. Legea le face uä datoriă rigurosă a esecuta acele tocmei și pentru acăsta le dă și mișloce de esecutiune destul de îndestalătore. Trageți luarea aminte a d-lorü primari asupra acestei îndatoriri. Acolo unde același muncitor se afșă prinsu la două persoane, să din neglignța primarilor cari vor fi legalizat contractul unu individ, care mai înainte fusese legat prin altu contract, să prin angajamente remase asupra-i din alți ani pe cari nimin nu le putea cunosce, — atunci ei se chipzuescă astu-felu în câtă lucrările se se facă pe rändu și la timpu priicosu, pentru să-care din creditor, așa în câtă nici unu se nu se găsescă mai păgubit seü mal favorat. D-nii primari însă vor luă aminte totu d'uădată ca se reguleze esecutarea muncel prinse în așa chipu în câtă se lase și locuitorilor rändu și parte în timpul priicosu, nu pentru munca de speculă ci pentru munca pământurilor lebuincoșe spre hrana familiilor lor.

Dacă d-nii primari arü priveghia cu dinadinsul pe toți aceia ce sunt datori, și nu i-orü tolera a se da leni seü a-și distraze munca la alte ocupațiuni, atunci sunt îndreptat că atăt munca creditoru câtă și a muncitorilor s'arü efectua, și produceră țerei arü lua unu avėat mai mare. Faceți, d-le prefectu, pe locuitori se înșele că guvernul este ötăritu a esecuta cu stăruință tocmele agricole, și acăstanu numai în interesul creditorilor, dară mai nlesu alu muncitorilor înșil. Numai așa proprietarii și arendași vor dobândi încredere și vor fi gata a veni în ajutorul locuitorilor, în ori ce casu, cu bani, produse și altele.

Nici într'unu anu, domnule prefectu, nu s'au făcutu atătea semănături ca în anul acesta; dacă vom activa munca, ele se vor lucra și bucatele se vor enlege la timp; așa îmbelșugarea va domni erăși în țără. Fiți dară neobosiți atăt d-vöstră câtă și d-nii prefecti; stăruiți ca d-nii primari se nu să unu singuru minutu distrași de la datoriile d-lorü, eră pentru aceia pe cari n'arü fi mișlocu se-i faceți a merge pe calea cea bună, cereți, precum v'am mai șis, revöcarea. Cătă pentru mine, voi priveghia cu ochi ageri și vö voi face răspunderi de ori ce neglignță, de ori ce abatere.

Primii d-le prefectu asigurarea considerăției mele.

Ministru, I. Brătianu.

No. 8683, Aprilu 24.

ORDINU DE ȚI.

Ministrul secretarü de Statu la ministerul de resbelu, spre a se pută simplifica harnașamentul trupelor călări, mai cu semă alu oficerilor în cea ce au de prisos și ca accesorii de lux, a întocmit uă comisiune compusă de d. colonelü Manu, ca preșdint, și membri, maioru Dunca, maioru Crețianu,

căpitanu Cantili, căpitanu Schina, căpitanu Telioan și doctorul Proches. Acăstă comisiune va propune ministerul, modelul de harnașamentu simplificat ce se pöte adopta pentru armată, care se nu lase nimic de dorit în privința solidității, comodității și a eleganței.

P. ministru de resbelu, Ghali.

Petițiune adată M. S. Domnitorului de mai mulți cetățeni.

Inaltü apostolü alu M. S. Domnitorului.

„Recomandü la seriösa atenție a ministerului lucrărilor publice și a face să se esecute riguros legea.

„CAROL.“

Prea Înălțate Dömnö, Măria Vöstră ați aretat interesu părintescu mergendu în revisia Dimboviței, ca se ve îndreptat de calamitățile inundației ce a pustitü o a treia parte a capitalei, care ne încuragază a areta profunda nöstră recunoscință. Din Monitorulu oficialu, No. 70, am vedutu că Înălțimea Vöstră v'ăși îndreptat că reul provine de la Boteni, unde și este adevărata sorginte a inundației, și care se afșă în apropiere de stavilarul de la șanțuri. Măria Vöstră însă nu ați fostu și acolo conduși.

Prea Înălțate Dömnö, leșile de la Boteni, ce sunt în curmezișul Dimboviței, precum și töte morile, a redicat fundul Dimboviței atăt de mult în câtă la celü mai micu adaosu de apă din topea zăpeșilor la munte, apa revărsându-se prin mai multe șate și întinse holde în jos de stavilarul de la șanțuri, vine de înecă mare parte a capitalei, puind în pericol viața ömenilor, și lasă în ruină töte proprietățile pe unde apa a trecutü.

Fiți plin de îndreptare, Prea Înălțate Dömnö, că leșile, zăgazele și stavilarele așezate pe Dimboviței, atăt în josul și mai cu osebie cele din susul capitalei, sunt adevăratele cauze de inundație, căci ele popridu cursul natural alu Dimboviței, redică prin potmolirile ce se facu fundul ei, și prin urmare încetulu cu încetulu Dimbovița a ramas fără maluri, în câtă la cea mai mică viitură de apă töte proprietățile câmpenesci învecinate și mare parte a capitalei, sunt pradă acestui flagelu.

Legea făcută la 1865, cându a avut locu cea mai mare inundație de care a fostu vre-uădată bėntuită holdele și capitala, a prescis categoric, ca se se deshințe de îndat ori-ce construcție se va fi afländu pe malu Dimboviței; din nenorocire însă acea lege atingendu interesele unor persoane ce se află la putere, a ramas literă mörta, și prin lucrări de diguri ne s'a făcutu altu de câtă a ilude legea pozitivă, preschimbându-se dispozițiile ei categorice și mântuitoare în nisce mousuri său mai bine în nisce paliative slabe, cari n'au altu efectu de câtă au împovăratu budgetulu statulu.

Signranța ce avem în sollicitudinea ce Măria Vöstră ați aretat, pentru binele și fericierea publică, ne dă curajulu a veni se ve rugăm, Prea Înălțate Dömnö, ca se bine-voiți a ordona esecutarea menționatei legi cu promptitudine și sinceru, astu-felu precum fugăduesce ministerulu Măriei Vöstre în profesia sa de ordonă, fără escepțiune, fiindu chiaru de demnitatea națională ca capitala Romăniei se înceteze a fi pradă unor asemenea calamități.

(Urmăz 304 semnături).

S'A PERDUTU

Unu plicu desigilatü, suptu adresa lui E. Carada, coprinđendu mai multe adevărințe de predare de cărămidă, sup-scrise de d-nele El. Popovici, Maria Bilcescu și de d. I. Popovici, însumändu töte 131,224 cărămiți; precum și două adevărințe de bani respunși și sup-scrise, pentru d. Stacey, de D. E. Grant. Una din acele adevărințe este de trei-deci și două napeleoni, și cea-l-altă de patru-deci de lire tarcesci, amindöue scrise franceșe. — Pe unulu din biletele de predarea de cărămidă, în sumă de 53 mii, se afșă în dosu scriș de d. D. Bilcescu c'a primitu de la d. I. Popovici dup'autorizarea d-lui Carada lire patru-deci, și desuptu este însemnat de d. Carada c'a respunsu acel ban d-lui Stacey. Celü ce va găsi acelu plicu este rugat a-lu depuna la redacțiunea Romanulu. În ori ce casu ele sunt declarate nule prin acăsta.

Recomandăm cu dinadinsul stabilității de vestiminte bărbătești al D-lui Rosenthal, calea Mogoșiei în fața poliției. Îți recomandăm atât pentru calitatea și soliditatea vestimentelor cât și pentru una din cele mai rare calități ce le posedă acest stabiliment: onestitatea cea mai deplină și prețurile cele mai moderate.

PRIMARIA URBEI GIURGIU.
Anunț.

Pentru clădirea încăperilor școlii de băieți din această orașiu Giurgiu, este a se înființa cu dou-

etagiari compuse de mai multe sălile dupe Proiectul și planurile aprobate de d-nu Ministru lucrărilor publice cu modificările ce s'a cerut; ficăindu-se licitația pentru ziua de 15 Iunie viitorii care are a se face cu oferte sigilate, se face cunoscută print'acești tuturor în genere, ca doritorii ce vor fi se se prezente la Primărie în oră care altă și în termen de dou'ue luni scotită de la 15 ale cointei până la 25 Iunie spre a li se pune în vedere Proiectul și planurile și a lua explicațiile cuvenite de la D-lui arhitectul al-

orașului, iar la ziua arătată când se va începe licitația de la 10 ore dimineața se vie fie-care așa depune ofertele sigilate însoțite fiind cu garanțe valabile dupe condiții, în prezența cărora deschizându-se se se adju-dece asupra acelu doritorilor la care se va vedea că este ofertă cu preț mai scăzut, și în avantajul casei comunei, dupe ce însă se va apr'oa de onor Comitetu Permanent. Primar, N. G. Gogode.

DE VENDARE, Casele din strada Polonă No. 116, cu 3 odăi uă cubie cu curte și grădină, sunt de vânzare. Doritorii se vor adresa la M. Sevasti în podul Mogoșiei la Mad. Julie Modista. No. 275. 8-3q.

DE INCHIRIAT. Casa cea mare a D-lui P. Poenaru din suburbia Biserica Eni strada Colții No. 43. Această casă cuprinde 12 camere, din care 8 de domni 4 de servitorii și osebite dependințe pentru bucătărie, spălătorie, pivniță, grajd, șopro-nă, și grădină. Prețul închirierii este 350 galbeni pe an. Doritorii se vor adresa la proprietar, care locuiește în aceiași curte în casa cea mică de lângă poarta. No. 278. 3q.

DE INCHIRIATU, de acum un apartament cu trei odăi, cubnie și pivniță, în ulița Șelarii, vis-à-vis de Hotelu Fieschi, No. 14. No. 264. 3-2q.

D. Charles Lecoultre, profesor în liceul din Geneva (Elveția), dorind a ține la densusul în casă un june care se urmeze în liceu și se aibă îndrepta în oră ce timp petițiunile acasă, face cu noscută că părinții de famiili române cari ar voi alu lua cu arenda se vor se lău onorețe cu acesta, peste drum de Biserica Sfinții la D-na Erița Poliza. No. 273. 3-2q.

DE INCHIRIATU, de acum un apartament cu trei odăi, cubnie și pivniță, în ulița Șelarii, vis-à-vis de Hotelu Fieschi, No. 14. No. 264. 3-2q.

DE INCHIRIATU, de acum un apartament cu trei odăi, cubnie și pivniță, în ulița Șelarii, vis-à-vis de Hotelu Fieschi, No. 14. No. 264. 3-2q.

OFERIRE DE BANI. Prietari, negocianți, persoane private etc. din România care doresc a lua cu împrumutare dela do-șeci de mii de franci s'ei optu sute livre sterling în sus pînă la oră ce valore și condiții avantajoase și ar garanta împrumutul cu moșii, proprietăți rurale s'ei orășiane, case, mine în exploatare, fabrici și altele, se bine-voiesc a s'adresa prin scrisori detaliate în limbele fran-șe, germană și engle-șe, la „Langs Office, 42, Grea James Street, Bedford Row. London W. C."

MAGASINULU E. GRANTU

ESTE DESFACERE MARE DE MARFA

IOAN CHRISTESCU
CALEA MOGOȘOI
VIS-A-VIS DE ORA POLIȚIA A CAPITALEI.

Are onore a aduce la cunoștința publică că i-a sosit acum uă colecțiune frumoasă de diferite articole din ramura negoșului se, precum: Mobilie de fieru poleite îmbrăcate gata paturi de fieru poleite și ne-poleite, atitu pentru una și dou' persoane cât și pentru copii. Unu mare depou de Oglinș poleite de diferite mărimi, Mușama parchetă fină, Sfeștioș și Candelabre de Bronș și Argintu de China, Serviciuri și Tavu de Argintu de China pentru 6 și 12 persoane, Serviciuri de Porșelanu, Sticlărie fină de totu felulu Cegărie, Parfumerie Necesarii, Albumuri pentru portrete, unu mare assortimentu de Revolvere și Pușci fiue, Cufere, Giamațane, Sacuri de voiașiu, și alte multe articole care se vëndu pe precieri cât se pôte de moderate. No. 281. 6-2q.

UA NOUA CARIERA DE NISIPU
DEȘCHISA LA BELEVEDERE.

Se face cunoscutu întreprinșitorilor de lucrători de construcțiune și de pavășiu, că persoanele, ce aru dori a trata pentru uă cantitate mai considerabile de nisipu, se voru bucura d'unu scădămintu de 15-20 la sută din prețurile ordinare. Acei ce aru voi se se bucare de această scădere sunt rugați a se adresa la proprietariu la Belvedere spre a se învoi.

AVIS PENTRU ASSICURARI.

Prima Societate Ungaro-Generale de Assigurare prin sub-semnata Represintăție și Aghenșia ei Generale își dă onore d'a aduce la cunoștința Onor. Publicu interesat, cum-că în urma convențiunii, ce s'a încheiatu între Direcțiunea acestei Societăți cu Direcțiunea Societății asicuratore „La Balois" din Baselu în Elveșia, sub aprobăția Inaltulu Guvernu Român, s'a stabilitu în privinșia ASSICURARILORU CONTRA INCENDIULU, ce se voru efectua în Principatul Romăniei, uă astu-fel de Cumulare, în cătu tôte contractele de asicurare date de la 1-ii Maiu a. e înainte, se voru socoti încheiate IN CONTULU ȘI RISICULU ȘOLIDARIU ALU AMBELORU ACESTORU SOCIETĂȚI.

Este facile d'înțelesu, cum-că acesta Cumulare, dictat de intenșiiune d'a restrânge speșele administrașii, concentrândușe prin'nsa fondurile de garanșia ale ambelor Societăți, RADICA SECURITATEA PARTILORU INTERESATE LA GRADULU CELU MAI INALTU POSIBILE, în cătu asicurările încheiate sub aceste auspice voru înfășșa uă soliditate, care anevoie s'ar u putea realiza de veri-ce altu stabilimentu analogu.

Premiile se vor stipula cătu mai scădute conform împrejurărilor Terii. Încelându astu-fel separata funcționare a Aghenșii Generale a Societășii „La Balois" cu începere de la 1-ma Maiu a. e învitat u cu acesta pe Domni asicurați din trecut, a i numitel societășii că se bine voiesc a responde premiile d-loru la biuroulu Aghenșii comune, care de la St. Gheorghe a. e. se va află.

LA HANUL VERDE STRADA CAROL I, NO 2, ETAGIUL I.

Afare de asicurări contra incendiulu Societate ungară generale d'asicurare se mai însercinășă în parte cu asicurări:

CONTRA DAUNELOR DE GRINDINA LA CERALE DE TOTU FELULU
CONTRA DAUNELORU DE TRANȘOARTE PENTRU TOATE STAȚIUNELE DUNAREI ȘI CU ASSICURARI ASUPRA VIETIL

destinate aceste din urmă, că se formese un CAPITALU pentru susșinșerea famiili la cădu de a deceda capulu ei, ori pentru DOTATIUNI DE COPII, pentru PENSIUNI la intrarea vârșter stipulate, se și pentru RENTE VIAGERE cele mai solide PARTICIPANDU CEI INTERESAȚI ȘI LA CASIGURILE SOCIETĂȚI. care pîn-acum se arătat destulu de avantajoșe pe fie-care anu.

Asicurările asupra vieșii atătu de întinșe asupra tôtei lumi civilisate, merita a fi luate în de-aprôșe considerașione de toți părinșii înfășșind motivul cel mai eficace de recomandașie învitat pe onor. Public d'a se folosi cât mai numeros de avantajoșele oferite, mai adaogând jolemnla promisiune, ca pentru tôte daunele ce se vor întâmpla se va li-quadă și se va responde despăgubirea IN MODUL CEL MAI JUST ȘI ESPEDITIV, precum s'a armat și întrecut de Societășile separate.

UNA SUTA DOUE SPRE-ZECE MILIOANE LEI
REPRERINTAȚIA ȘI AGHENȘIA GENERALE A PRIMEI SOCIETĂȚI GENERALE UNGARE ȘI A SOCIETĂȚII „LA BALOISE" STABILIMENTE DE ASSICURARE.

Bucureșci
20 Aprilie 1867
E. Grünwald, F. Strasser.

DESFACERE DE MASINE AGRICOLE

cu un scădemēt de prețuri reduse de la 25 pînă la 50%.

LA FABRICA de la BELVEDERE A LUI E. GRANT

Mașini de bătutu porumbu, atătu stabilu cât și transportabili. Cele transportabili (pe patru rôte de feru), ciuruesc și vintură totu de uă dată Móre dupe și simple. Macine de vinturată, de sfărămatu porumbu, orșu ș.c.l. Mașină tăiatore de paie. Mașină de semenat. Pluguri scarificatori și grape de feru. ș.c.l. ș.c.l.

BANKNOTE ȘI ASIGNATIUNI
asupra
AGENȚIEI VAPORELORU PE DUNARE

din Giurgiu se pot găsi tot d'anna cu prețu moderat, la B-rd. MARCUS et Comp. Hanu cu Tei No. 7. No. 246. 8-6q.

Cigare de Havane gros et détail. au Gourmand.

No. 212. 12-8q.

DE VINZARE FRUNZA DELA 3,000 DE DUZI BUNI

în 2 grădini aici în Bucuresci cu precieu de cătu în Sfanta DUDUL. A se adresa spre invoiri la

MAGASINU IOAN ANGELESCU

CALEA MOGOȘIOIEI VIS A-VIS DE PALATULU DOMNESCUI ÎN COLTU.

P. S. la aceste Grădini sunt și Stabilimente de crescut Găndaci.

CRONICELE NOSTRE. CONFERIN. PUBLICA

TINUTA IN SALA ATENEULUI ROMAN IN 22 APRILIE 1865,

de
V. ALES. URECHIA

Peședinte Secțiunei Literiloru și Beleuru Arte a Ateneulu Român.

EDIȚIUNEA A II.

Se află de vânzare la Librăria Danielopolu.

COMPANIA ANONIMA ROMANA
PENTRU
EXPLOATARE ȘI COMERCIU DE PECURA

CAPITALULU SOCIAL 100,000 GALBENI REPRERINTATI PRIN 6400 ACTIUNI A 500 LEI UNA

Compania va fi constituită îndată ce una mie șase sute acțiuni vor fi subscrișe.

SUBSCRIPTIUNI PENTRU ACTIUNILE ACESTEI COMPANIE SE PRIMESCU:

IN BUCUREȘCI: La Banca Romană, la D-ni Christu A. Nedelcovici, Hanul cu Tei, Stefan Ioanide, Str. Lipscani, 23 G. Niculescu, Str. Lipscani 49 A. E. Zehender et C-ie. calea Moșilor 50. și la Isidor Ascher Lipscani Pasagiulu de Comerciu No. 40.

IN JASSY: „ Banca Moldovei.
„ GALATI: „ Banca Romăniei, și la Domnu Gheorghe S. Vlasto.

CONDITIUNILE SUBSCRIPTIUNII.

La subscrișione, se plătesce 54 lei, din valoarea unei acțiuni, pentru cele-l-alte versă-minte apelurile un se voru putea face decătu la intervale, de celu pușina una lună, și totu cătu 54 lei.

Acei care voru subscrie celu pușinu șeci acțiuni at facultatea de a plăti în bonari rurale la pari. Facultatea această este acordată numai pentru cele d'antēu 1,600 acțiuni care sunt garantate cu fondulu aduș la constitușionea Companiei.

NB. Păcura este uă avușia din cele mai însemnate ale țerei. Când în America se în-trebuinșează pentru această industriă unu capitalu de una sută milioe galbeni, cu celu mai mare căștig, la noi ea suferă din lipsa de mijloce, din împărșirea puteriloru, din necunos-cinșă, din risipă.

A intruși forșele productive, a produce mai ettinu, a face vânșările în condișioni mai bune, această este dorișia Companiei. A utiliza o avușia care pînă acum este mai fără va-lôre, acesta este scopulu se.

Pe lângă rezultatulu siguru ce promite întreprinșerea în căștiguri însemnate este și des-voltarea spiritulu de asociașione, care este singura forșă ce pôte crea și regenera industria țerei. Pentru alte deslușiri recomandă STATUTELE și considerașionile cari le precedă.